

Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Chvalkovice, okres Náchod

Adresa: 552 04 Chvalkovice 104

Identifikátor školy: 650 063 112

Termín konání inspekce: 18. až 22. říjen 2004

Čj.:	i3-1040/04-5073
Signatura:	oi3zy102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola ve Chvalkovicích je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je obec Chvalkovice se sídlem 552 04 Chvalkovice 130. V září letošního školního roku nastoupilo do školy celkem 168 žáků, kteří jsou rozděleni celkem do 8 tříd (4 třídy prvního stupně a 4 třídy druhého stupně). Všichni žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

Součástími úplné základní školy, která poskytuje vzdělání žákům 1. až 9. ročníku, jsou mateřská škola, školní družina a školní jídelna.

Předškolní zařízení sídlí v obci Velká Bukovina. Ke dni 20. října 2004 bylo zapsáno v jedné třídě mateřské školy 24 dětí. Mateřská škola poskytuje dětem celodenní péči a je v provozu od 6:30 do 14:45 hodin.

Školní vzdělávací program je vypracován v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání (vydáno a doporučeno MŠMT ČR pod čj. 14 132 /01 - 22 ze dne 19. 3. 2001).

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy a vzdělávání v základní škole, vzhledem ke schváleným dokumentům, k termínu inspekce
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy a vzdělávání ve vybraných předmětech a skupinách předmětů v základní škole, vzhledem ke schváleným dokumentům, k termínu inspekce
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce mateřské školy a vzdělávání na prvním stupni v předmětech český jazyk, matematika, prvouka a vlastivěda, na druhém stupni v předmětech matematika, český jazyk, dějepis, informatika, výtvarná výchova, občanská výchova, rodinná výchova a praktické činnosti, vzhledem ke schváleným dokumentům, k termínu inspekce
- ❖ rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2004/2005 působí na prvním stupni základní školy čtyři vyučující. Odpovídající vysokoškolské vzdělání zaměřené na učitelství prvního stupně mají tři vyučující. Požadované vzdělání nesplňuje jedna vyučující, která má ukončené střední vzdělání a státní zkoušku z německého jazyka.

Na druhém stupni základní školy působí celkem devět učitelů, včetně vedení školy, z toho část pouze na zkrácený vyučovací úvazek. Šest učitelů splňuje odbornou a pedagogickou způsobilost. Jeden vyučující má kvalifikaci pro výuku na středních školách, dvě mají střední vzdělání zakončené maturitou a pro výuku na druhém stupni základní školy podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nesplňují. Výchovná poradkyně má kvalifikaci i délku praxe v souladu s příslušným právním předpisem.

Ředitel školy přenesl kompetence řízení mateřské školy na vedoucí učitelku. V předškolním zařízení ještě pracuje učitelka na 95 % úvazek. Obě učitelky splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro předškolní vzdělávání.

Školní řád a Vnitřní řád obsahují základní informace pro rodiče dětí, jejich povinnosti i práva v souvislosti s docházkou dětí.

Vnitřní informační systém je funkční. Vychází především z pravidelného jednání vedení školy, pedagogických rad a krátkých operativních porad včetně problematiky předškolního vzdělávání. Vzhledem k malému počtu zaměstnanců pojala vedoucí učitelka jednotřídní mateřské školy své řízení a vedení lidí operativně a uplatňuje je v každodenní práci.

Dále jsou zpracovávány a konkretizovány měsíční a týdenní plány školy. Aktuální informace jsou předávány osobně, využívána je nástěnka ve sborovně.

Součástí *Organizačního řádu školy* jsou konkrétní pracovní náplně ředitele školy, jeho zástupce, učitelů a výchovného poradce. Jsou zde zpracovány a popsány jak delegování pravomocí, tak i pracovní povinnosti. Vedoucí učitelkou mateřské školy byla doložena veškerá dokumentace předškolního zařízení.

Metodické orgány nejsou ve škole zřízeny. Ve škole v současné době nejsou začínající učitelé, v minulosti byla péče o ně zajištěna prostřednictvím zkušených uvádějících pedagogů.

Ve školním roce 2003/2004 a části školního roku 2004/2005, v době inspekce, nebyla vykonána vedením školy žádná hospitace, pouze je prováděna každodenní průběžná kontrola. Ředitel školy pracuje ve škole druhý rok a věnuje se především operativní kontrole, prováděné průběžně podle aktuálních potřeb. Poznatky, zjišťované těmito kontrolami vedení školy, uplatňuje při organizování a plánování provozu školy. Opatření jsou přijímána bezodkladně. Vzájemné hospitace mezi vyučujícími v tomto školním roce také nebyly zaznamenány.

Vedoucí učitelka mateřské školy má přehled o kvalitě vykonávané práce a na zjištěné nedostatky neprodleně reaguje. Kontrolu výchovně-vzdělávací práce učitelky provádí v pravidelných intervalech.

Ředitel věnuje pozornost zkvalitnění personálního obsazení školy a zabezpečování aprobovanosti výuky. Při řešení aktuálních problémů spolupracuje s referátem školství Městského úřadu Jaroměř.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) vedení školy podporuje. Škola má zpracován systém DVPP a využívá především nabídek Centra vzdělávání Náchod a Obchodní akademie Náchod. V loňském roce se učitelé zúčastnili osmnácti seminářů, především se zaměřením na počítačovou gramotnost. Hodnocení pracovníků základní školy v několika posledních letech vedení školy neprovádělo.

Obě pedagogické pracovnice mateřské školy se dále vzdělávají především svým samostatným studiem odborné literatury, kde získávají nové poznatky a zkušenosti, které uplatňují ve výchovně-vzdělávacím procesu.

Učitelky pravidelně hodnotí *Školní vzdělávací program*. Hodnocení školního roku 2003 /2004 analyzuje uplynulý školní rok.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce mateřské školy a personální podmínky vzdělávání v základní škole jsou hodnoceny celkově jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je umístěna v samostatné budově adaptované pro účely předškolního zařízení. Prostorové zázemí vyhovuje podmínkám provozu a stanoveným pedagogickým cílům. Zařízení nábytkem je funkční. Nábytek je uspořádán tak, aby poskytoval dětem podnětné prostředí pro hru. Nově byly zakoupeny otevřené skříňky pro ukládání hraček a stavebnic a hrací koutky pro děti. Ve třídě je bohatě zařízena dětská knihovna. Množství hraček

a pomůcek souhlasí s počtem dětí a jejich věkem, průběžně je doplňováno podle finančních možností provozovatele. Škola disponuje dostatečným množstvím materiálu pro pracovní a výtvarné činnosti. Vybavení audiovizuální technikou odpovídá potřebám dětí. Mateřská škola má k dispozici kopírovací zařízení a počítače, které využívají i děti. Všechny prostory mateřské školy jsou udržované v naprosté čistotě. Výzdobu tvoří především výrobky dětí, které aktuálně vypovídají o probíhajících činnostech v mateřské škole. Školní zahrada poskytuje dostatečný prostor pro pohybové vyžití a pro relaxaci dětí.

Sledovaná výuka v základní škole probíhala v kmenových učebnách, z nichž čtyři jsou odborně zaměřeny, dále v odborné učebně informatiky a v dílnách. Podnětně a žákovskými pracemi vyzdobené učebny prvního stupně byly vybaveny starším, udržovaným žákovským nábytkem, ve třech třídách však již nábytkem novým s nastavitelnou výškou a relaxačními koberci. Funkčně, esteticky a podnětně pro vyučování byly dále vyzdobeny kmenové třídy určené pro výuku výtvarné výchovy, hudební výchovy a praktických činností.

Souprava televizoru a videa je k dispozici ve třech učebnách, televizor pak dále v jedné, stejně jako hudební věž. K dalšímu technickému zázemí školy patří dostatečné množství přenosných zpětných projektorů, přenosných magnetofonů, dva diaprojektory. K počítačům a internetu mají vyučující přístup v učebně výpočetní techniky a ve sborovně.

Učebna výpočetní techniky nevyhovuje z hlediska psychohygieny. Byla vybavena standardně v rámci projektu *Internet do škol* (6 uživatelských PC, 1 učitelský), dalších 6 PC dokoupila škola z vlastních prostředků. Software dodaný v rámci projektu je dále doplněn dalšími programy pro výuku jazyků i jiných předmětů.

Žákovská knihovna zahrnuje přibližně tisíc svazků beletrie. Pro sledované předměty zajišťuje škola moderní, odpovídající učebnice, s výjimkou učebnic matematiky na prvním stupni, které nebyly žákům bezplatně poskytnuty. Vybavení nástěnnými pomůckami, pomůckami trojrozměrnými, audio a video nosiči, softwarem a odbornou literaturou je pro plnění osnov většinou dostačující. Chybí však zcela pro výuku občanské a rodinné výchovy, nedostatečné je také vybavení obrazovým materiálem pro matematiku, dějepis, méně je rovněž audio a video materiálu pro český jazyk.

Využívání materiálně-technického zázemí základní školy není cíleně a plánovitě kontrolováno ani provázáno s kritérii pro přiznání osobního ohodnocení.

Vedoucí učitelka mateřské školy pravidelně kontroluje využívání pomůcek ve výchovně-vzdělávací práci.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací práce mateřské školy a materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole jsou hodnoceny celkově jako dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Výuka žáků ve školním roce 2004/2005 probíhá podle platných učebních dokumentů. Učební plán pro tento školní rok, platný ke dni zahájení inspekce, je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu.

Pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami jsou vypracovány individuální vzdělávací plány. Jsou podepsané ředitelem školy, výchovným poradcem, třídním učitelem, zástupcem pedagogicko-psychologické poradny a zákonnými zástupci žáka.

Učební osnovy sledovaných předmětů s výjimkou dějepisu byly plněny.

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Katalogové listy, které jsou vedeny souběžně v PC v programu Bakaláři, splňují všechny předepsané náležitosti.

Kontrolu naplňování učebních osnov provádí ředitel školy průběžně při své hospitační činnosti. Časové a obsahové plnění tematických plánů vyučujících sleduje také čtvrtletně při jednání pedagogické rady zaměřené na prospěch a chování žáků. V případě zjištění nedostatků projednává s vyučujícím úpravu tematického plánu.

V rozvrhu hodin, sestaveném pro školní rok 2004/2005, bylo ke dni inspekce zjištěno, že přestávky po 0., 4. a 7. vyučovací hodině mají délku 5 minut namísto stanovených 10 minut. Polední přestávka po 5. vyučovací hodině má délku 25 minut namísto stanovených 60 minut.

Vnitřní řád školy obsahuje všechny předepsané náležitosti, včetně práv žáků. Vypracovány jsou řády všech odborných učeben.

Rodiče jsou průběžně informováni o prospěchu a chování svých dětí prostřednictvím notýsků a žákovských knížek. Vedení školy organizuje v průběhu školního roku tři třídní schůzky a čtyři konzultační dny. Rodičovská veřejnost může využít individuálně domluvené návštěvy ve škole, další možností kontaktů je e-mailová adresa školy. Škola dodává příspěvky o své činnosti do místního a regionálního tisku.

Ustanovená výchovná poradkyně má příslušné odborné vzdělání a disponuje mnohaletými praktickými zkušenostmi, což se velmi pozitivně odráží v její práci s integrovanými žáky, kterých je ve škole velký počet. Z velmi úzké spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou vznikají kvalitní individuální plány žáků, se kterými se dále pracuje v hodinách reedukace, které jsou pravidelně stanoveny pro tyto žáky v rozvrhu hodin. V oblasti volby povolání spolupracuje s úřadem práce, s žáky pravidelně navštěvuje burzu středních škol a učilišť. Podává aktuální informace o nabídce jejich rodičům, jednak na třídních schůzkách společně se zástupci škol a dále prostřednictvím informačních nástěnek. Oblast prevence sociálně-patologických jevů je často prezentována v hodinách občanské výchovy a rodinné výchovy. Velmi dobrá je spolupráce se Střediskem výchovné péče Kompas Náchod. Další pomoc a poradenská péče je rodičům nabízena v pravidelných konzultačních hodinách nebo po individuální domluvě.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni základní školy

Hospitační činnost byla provedena v hodinách českého jazyka, matematiky, prvouky a vlastivědy. Všechny vyučovací jednotky byly řádně připravené, s vhodnými a přiměřenými výukovými cíli vzhledem k aktuálnímu stavu tříd. Tyto stanovené cíle však nebyly žákům v úvodu poloviny hodin sděleny. Probírané učivo ve sledovaných předmětech logicky navazovalo na předcházející látku, vhodně ji upevňovalo, rozšiřovalo a prohlubovalo.

Absence odborné a pedagogické způsobilosti u dvou učitelek neměla negativní vliv na kvalitu výuku. Vyučování bylo ve všech případech vedeno věcně a odborně správně.

Menší, ale vhodně a podnětně vybavené třídy napomáhaly realizaci jednotlivých činností. Všechny třídy působily čistě a esteticky. Žáci pracovali s ucelenými řadami učebnic a pracovních sešitů. Využívali množství nakopírovaného materiálu, v některých hodinách také mapy a četný obrazový materiál. Didaktická technika, přestože ji škola vlastní dostatečné množství, nebyla použita. V jedné z hodin vyučující doprovázel zpěv žáků hrou na elektronické pianino.

Vnitřní členění hodin u dvou ročníků spojených do jedné třídy odpovídalo podmínkám malotřídního uspořádání výuky. V ostatních třídách, kromě nejnižšího ročníku, se volbou

vyučovacích metod a organizací výuky zhlédnuté vyučovací jednotky velmi podobaly. Učitelé střídali frontální výuku se samostatnou prací žáků. Činnosti ve skupinách nebo dvojicích oživily hospitované hodiny pouze jednou. V hodinách převažovaly metody procvičovací a upevňovací, následně pak výkladové, častokrát klasifikační. Pestřejší formy a metody výuky byly využívány hlavně v nižších ročnících. Všichni žáci měli možnost postupovat svým vlastním tempem a pro rychlejší a nadanější byla vždy připravena práce navíc. Potřebné relaxační chvílky byly zařazeny pouze do jedné třetiny hospitovaných hodin. Formou častých změn pracovního místa, nenásilným procvičením, krátkou hrou, zpěvem a tancem pomáhaly žáky udržet v dobré pracovní pozornosti a nasazení.

Úvodní motivace se vyskytla jen ve dvou hodinách. Průběžná motivace byla nabídnuta žákům častěji, avšak několik vyučovacích jednotek ji postrádalo úplně. Učitelé často zařazovali do hodin mezipředmětové vztahy, někdy regionální tematiku a vedli žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků. Vhodné ohodnocení, např. dlouhodobě bodovaná soutěž v matematice, bylo pro žáky silným motivačním prvkem a vzbuzovalo v nich chuť do další práce.

Ve všech sledovaných třídách panovala klidná a pracovní atmosféra, podtržená možností žáků vyjadřovat své vlastní postoje a názory. Mnozí vyučující také dokázali příkladně otevřeně přiznat i svou drobnou chybu, a tak velice pozitivně působit na výchovu všech žáků ve třídě. Akceptování stanovených pravidel komunikace mezi učiteli a žáky bylo na dobré úrovni, často usměrňované a vhodně ošetřované. Téměř všechny hospitované hodiny vykazovaly nejenom cílené rozvíjení komunikativních dovedností žáků, ale i korekci správného čtení, psaní a sezení.

Nejčastěji použitým hodnotícím prvkem byly jednoslovné pochvaly a pozitivní ocenění pokroku směřované k jednotlivcům nebo skupinám žáků. Častokrát bylo, hlavně ve vyšších ročnících, využito známkování, ale někdy bez patřičného zdůvodnění. Respektování individuálních schopností žáků bylo při hospitacích pozorováno jen ojediněle, tak jako možnost vzájemného hodnocení, kontroly a sebehodnocení. V žákovských knížkách a opravovaných sešitech nechybělo dostatečné množství známek vypovídající o snaze pedagogů podávat rodičům žáků co nejčastější informace. Závěrečným shrnutím a zhodnocením celého průběhu vyučování byla zakončena pouze jedna hospitovaná hodina.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni základní školy jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání na druhém stupni základní školy

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a dějepis

Oba vyučující předmětu splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti pro práci na základní škole, což bylo patrné v odborné a věcně správné prezentaci učiva. Vyučující mají formálně zpracované tematické plány pouze s hrubým časovým rozpisem učiva. Ve školním roce 2003/2004 se nikdo z vyučujících nezúčastnil žádné akce z oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ve vztahu k vyučovaným předmětům či metodice výuky. V devátých třídách, které ukončily docházku ve školním roce 2003/2004, nebyly v předmětu dějepis dodrženy platné osnovy. Tematický celek *Československo v období totality* nebyl probrán vůbec, celek *Svět ve 2. polovině 20. století* pak v minimálním, neadekvátním rozsahu jedné či dvou vyučovacích hodin.

Žáci se specifickými poruchami učení jsou evidováni, zohledňování této skutečnosti však nebylo při zadávání úkolů patrné.

Výuka probíhala v esteticky průměrných kmenových učebnách, podnětnost výzdoby však neměla většinou vztah k vyučovanému předmětu.

Žáci pracovali s učebnicemi, další alternativní zdroje informací, stejně jako slovníky, encyklopedie, jazykové příručky, didaktická technika, atlasy a nástěnné mapy nebyly použity. Obrazový materiál zřídka. Materiální podpora výuky vykazovala celkově velmi nízký stupeň názornosti.

Absence úvodní motivace a nízká četnost motivace průběžně se odrážely v nepozornosti žáků. Zábavné prvky a hravé či soutěživé metody a formy práce chyběly. Ústní zkoušení jednotlivců provázela převážná pasivita zbytku třídy. Frontálně vedenou výuku, bez pestrosti metod a forem práce, s krátkým úvodním zopakováním dříve probraného učiva, doplňovala pouze společná práce s učebnicovými texty, se snahou o interaktivnost, avšak převažujícím mluveným slovem učitelů. Prostor pro názory žáků byl proto velmi zúžen, převážně na jednoslovné odpovědi. Samostatná práce, zařazená v polovině zhlédnutých hodin, přecházela díky neustálé snaze vyučujícího doplňovat a upřesňovat rovněž v práci frontální. Pasáž výkladu, ve třetině hodin zcela přednáškového charakteru, spojená s většinou diktovaným zápisem nových poznatků do sešitů, byla žáky proto přijímána pasivně, s následným odrazem v klesající pozornosti. Žáci neměli možnost vyhledávat, odvozovat, zpracovávat a vyhodnocovat informace, pouze přijímali předkládaná fakta. V polovině hospitovaných hodin byly vhodně využity mezipředmětové vztahy, nebo byli žáci upozorněni na zajímavost se vztahem k učivu. Mluvní cvičení ani krátké referáty zařazené nebyly, což dále minimalizovalo prostor pro rozvoj jejich komunikativních dovedností. Ve všech hodinách naprosto převažovalo mluvené slovo vyučujících. Závěrečné shrnutí probraného učiva a upevnění nových poznatků chybělo, stejně jako zhodnocení práce třídy a jednotlivců v závěru. Cílené relaxační prvky, ani formy práce spojené s pohybem žáků po třídě či prvky zábavnosti zařazené nebyly, což se odráželo v únavě a rostoucí nepozornosti.

V jedné sledované hodině bylo využito písemné zkoušení formou diktátu, ve třech pak ústní zkoušení. Klasifikace nebyla zdůvodněna, zkoušený neměl možnost sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk a dějepis jsou vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika

Matematice je v učebním plánu pro školní rok 2004/2005 přidělen v šestém a sedmém ročníku základní počet čtyři hodiny týdně. V osmém a devátém ročníku byl tento počet v rámci rozšíření učebního plánu zvýšen o půl hodiny týdně.

Výuku ve všech ročnících druhého stupně zajišťuje jediná vyučující. Skutečnost, že splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a má matematiku ve své aprobaci, měla příznivý vliv na kvalitu výuky předmětu. Tematické plány, které zpracovala, jsou v souladu s učebními osnovami a je v nich zachována návaznost učiva v jednotlivých ročnících. Bezprostřední příprava vyučující na jednotlivé hodiny byla kvalitní, stanovené cíle ve sledovaných hodinách byly přiměřené.

Odborná učebna matematiky ve škole není, výuka probíhala v jednotlivých kmenových třídách. Vyučující pomůcky do tříd musí přinášet, přesto byla materiální podpora sledovaných hodin matematiky velmi kvalitní. V průběhu výuky žáci používali moderní učebnice, sbírky úloh, matematické tabulky a další příkladový materiál.

Zhlédnuté hodiny měly promyšlenou a přehlednou strukturu, formy a metody práce byly přizpůsobeny probíranému učivu. Frontální způsob výuky byl doplňován samostatnou prací, prací ve dvojicích, či skupinách, činností výukou. Učitelka uplatňovala důsledně zpětnou vazbu a citlivě na zjištění reagovala. Kladla důraz na přesnost a vytváření systému ve vědomostech žáků, věnovala pozornost žákům vyžadujícím individuální přístup. Tempo výuky bylo svižné, ve většině hodin měli žáci možnost relaxace.

Ve zhlédnutých hodinách vyučující vstupní motivací, seznámením s průběhem hodiny a navázáním na předchozí učivo získala pozornost žáků. Žáci byli aktivní a pracovali se zájmem.

Atmosféra hodin byla pracovní, žáci dodržovali domluvená pravidla, živě komunikovali. Často dostávali možnost vyjádřit svůj názor a věcně diskutovat. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní, založené na pozitivním přístupu. Závěrečné shrnutí učiva a hodnocení práce žáků nebylo vždy dostatečně uplatněno.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu informatika

Předmět informatika je zařazen v šestém ročníku v rámci předmětu praktické činnosti s jednohodinovou týdenní dotací, v sedmém až devátém ročníku je předmětem volitelným, dvouhodinovým. Skutečnost, že jeden ze tří vyučujících nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro základní školu, ale pro školy střední, se odrazila pozitivně ve výuce, zejména v oblasti plánování a znalosti potřeb žáků pro pokračování ve studiu na středních školách. Učivo je vhodně voleno a rozděleno do jednotlivých ročníků, v souladu s učebními plány a osnovami. Na tento rozpis navazují pečlivě zpracované tematické plány všech vyučujících. Soulad dokládají zápisy v třídních knihách.

Moderní učebnice jsou k dispozici ve třídě, vyučující však připravují dále řadu vlastních aktuálních namnožených materiálů. Názornosti je dosahováno používáním zpětného projektoru.

Žáci byli dostatečně motivováni samotným zájmem o tento volitelný předmět, dále provázaností s mezipředmětovými vztahy, dalším učivem, volbou povolání a praktickou využitelností získaných znalostí a dovedností v běžném životě. Opakování učiva probíhalo formou samostatného zpracování úkolu zadaného učitelem, nebo interaktivním frontálním upevňováním znalostí. Žáci byli průběžně povzbuzováni.

Převažovalo frontálně vedené vyučování s vysokým stupněm individuálního přístupu vyučujících k žákům. Prostor pro samostatnou práci, kombinovaný s vyhledáváním informací v síti internet, dával možnost pro aktivní učení a rozvíjel logické myšlení. Omezený prostor pro rozvoj komunikativních dovedností, daný specifikou práce s počítačem, byl vhodně využit. Prostorové uspořádání poměrně malé učebny, sezení žáků bokem k tabuli, žákovský nábytek bez možnosti nastavitelné výšky sezení a použité stoly pod počítače, které neumožňují dostatečný odstup očí od monitorů a umístění monitorů čelně, neodpovídaly zásadám psychohygieny.

Provázanost zadávaných samostatných prací a úkolů s ostatními předměty a zařazování mezipředmětových vztahů dokládaly zodpovědnou přípravu vyučujících na jednotlivé hodiny.

Žáci s mimořádným zájmem o předmět mohou využít učebnu i mimo vyučování, či si zapůjčit odbornou literaturu k domácímu použití.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu informatika jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech s esteticko-výchovným zaměřením

V učebním plánu školy pro letošní školní rok je výtvarná výchova dotována v šestém a sedmém ročníku jednou hodinou týdně, v osmém a devátém ročníku dvěma hodinami týdně. Hudební výchově je přidělena jednohodinová dotace v každém ročníku druhého stupně. V rámci zájmových útvarů jsou pro žáky školy zřízeny kroužky sborového zpěvu, hry na klavír a hry na flétnu.

Vyučující obou předmětů zpracovali tematické plány podle učebních osnov. Jsou v nich obsaženy všechny složky, učivo jednotlivých ročníků na sebe navazuje, duplicita zjištěna nebyla.

Výtvarnou výchovu učí v šestém až devátém ročníku jediná vyučující, hudební výchovu dvě vyučující. Neaprobovanost jedné a nekvalifikovanost ostatních dvou vyučujících neovlivnila negativně odbornost a kvalitu výuky sledovaných předmětů.

Výuka výtvarné výchovy všech žáků druhého stupně probíhala v jedné učebně, která je zároveň kmenovou třídou devátého ročníku. Třída je pro výuku předmětu upravená a velmi dobře vybavená.

Hodiny hudební výchovy probíhaly částečně v polo odborné učebně, částečně ve třídě, která je určena školní družině. V obou třídách je klavír, polo odborná učebna je vybavena dalšími potřebami a pomůckami pro výuku hudební výchovy. Žáci měli k dispozici učebnice, nakopírované texty a poznámkové sešity. Obě učitelky doprovázely žáky při zpěvu na klavír.

Materiální podpora sledovaných hodin výtvarné výchovy i hudební výchovy byla velmi dobrá, všechny vyučující využívaly v dostatečné míře vhodných pomůcek.

Sledované hodiny výtvarné i hudební výchovy si učitelky velmi pečlivě připravily, zvolily cíle přiměřené schopnostem žáků. Všechny tři učitelky dbaly na návaznost učiva a úvodní motivaci. Průběh hodin a zvolené formy práce žáky zaujal.

Ve výtvarné výchově pracovali s papírem, procvičovali techniku malby, vytvářeli prostorové útvary. V jednom případě žáci pokračovali v práci z minulé hodiny, ostatní náměty navazovaly na předchozí témata. V závěru hodin výsledky práce vyučující společně se žáky zhodnotila. Práce žáků jsou vystavovány ve třídě a jsou součástí výzdoby školního interiéru.

V hodinách hudební výchovy obě vyučující dbaly na úvodní hlasové rozcvičení. V jejich průběhu střídaly činnosti (hudební nauku, zpěv, rytmické cvičení a poslech hudebních ukázek).

Vzájemná komunikace byla velmi otevřená, aktivní účast žáků svědčila o jejich hezkém vztahu k oběma předmětům.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech s esteticko-výchovným zaměřením jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech občanská výchova a rodinná výchova

Hospitace proběhly v předmětech občanská výchova a rodinná výchova u jediné vyučující, která tyto předměty učí. Vyučující splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Hodinová dotace obou předmětů odpovídá učebnímu plánu. Tematické plány učiva, které byly předloženy, jsou zpracovány formálně, korespondují však se zvoleným vzdělávacím programem.

Výukové cíle byly stanoveny přiměřeně aktuálnímu stavu tříd, chyběla však jejich širší prezentace při zahájení výuky. Individuální i frontální opakování bylo vedeno v návaznosti na předcházející látku. Hodnocení bylo prováděno pouze při individuálním zkoušení, avšak bez bližší specifikace výsledků.

Výuka uvedených předmětů probíhala ve standardně vybavených učebnách. Vyučující používala dostupnou literaturu, která však nebyla žákům k dispozici. Ti mají pracovní sešity, kam si zaznamenávají hlavní myšlenky, diktované vyučující. Sešity žáků jsou průběžně kontrolovány a opravovány. Pokyny vyučující byly srozumitelné.

Úroveň sledovaných hodin byla z hlediska organizace, užitých metod a forem práce vyhovující.

Ve většině zhlédnutých hodin nebyla zaznamenána vstupní motivace. Učitelka se v některých hodinách omezila pouze na sdělení cíle hodiny. V průběhu hodin nebyla uplatňována motivace pochvalou, povzbuzením, snaha několika žáků nebyla dostatečně oceňována. Převažující metodou byl řízený rozhovor, který střídalo frontální opakování se snahou o zapojení všech žáků. Verbální projev učitelky byl velmi dobrý, usměrňovala práci žáků s ponecháním prostoru pro jejich vlastní vyjádření. Shrnutí učiva ani hodnocení práce žáků nebylo provedeno v žádné sledované hodině.

Obsah učiva byl však pro žáky zajímavý, aktuální. Při individuálním zkoušení byli žáci hodnoceni bez upozornění na nedostatky nebo klady v odpovědích. Ostatním žákům ve třídě také nebylo oznámeno hodnocení zkoušeného žáka. Ve sledovaných hodinách nebyla použita žádná didaktická technika, ačkoliv při probíraných tematických celcích bylo vhodné využití alespoň zpětného projektoru. Psychohygienické podmínky v této skupině předmětů byly dodržovány.

Vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře. Pravidla jednání jsou známa a převážnou většinou žáků respektována. Mezi žáky a vyučující a mezi žáky navzájem převládaly pozitivní vztahy. Atmosféra v hodinách byla příznivá. Klasifikace je prováděna průběžně, což vyplývá z kontroly žákovských knížek.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech občanská výchova a rodinná výchova jsou vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti

Hospitace proběhly v šestém a osmém ročníku u jedné vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí a dlouholetou praxí. Odborná a pedagogická způsobilost měla pozitivní vliv na plánování, organizaci a průběh výuky sledovaného předmětu.

Pro výuku je ve školním roce 2004/2005 stanovena jednohodinová dotace předmětu, organizačně je výuka řešena ve dvouhodinových celcích jednou za dva týdny.

Tematické plány pro školní rok 2004/2005 jsou zpracovány formálně s členěním učiva a tematických celků, které odpovídá platným učebním osnovám. Při kontrole třídních knih pro uvedený školní rok bylo zřejmé, že odučené hodiny v době kontroly a probírané tematické celky odpovídají tematickým plánům.

V plánování a bezprostřední přípravě výuky vyučující nebyly shledány zásadní nedostatky. Příprava na sledované hodiny byla na velmi dobré úrovni, příprava obsahu, organizačních forem, materiálu a používaných pomůcek byla svědomitá. Cíle výuky byly přiměřené k aktuálnímu stavu třídy při respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků.

Výuka probíhala ve školních dílnách umístěných v budově školy s vhodnými psychohygienickými podmínkami a dobrou estetickou úrovní pracoviště.

Sledovaná výuka byla zaměřena na získání základních vědomostí a znalostí pravoúhlého promítání výrobku, který budou žáci vyrábět. Výuka byla materiálně velmi dobře zajištěná, její organizace byla dobře promyšlená.

Po stručném seznámení s cílem i obsahovou náplní hodin probíhalo zadání úkolů v návaznosti probraného učiva na novou látku. Výklad byl srozumitelný a vyučující jej doplňovala přehlednými nákresy. Žákům bylo umožněno vyjádření vlastního názoru v rámci zadaných otázek. Pro zvýšení aktivity žáků byly využívány pochvala a povzbuzení. Vyučovací metody odpovídaly stanoveným cílům a charakteru hodin, učivo bylo ve sledovaných hodinách interpretováno odborně a věcně správně.

Pozitivním jevem byla velmi dobrá pracovní a přátelská atmosféra ve všech sledovaných hodinách. Vyučující a žáci se vzájemně respektovali. Verbální úroveň vyučující i žáků byla

dobrá, pozitivní byl vztah většiny žáků k předmětu. Rozvoj komunikativních dovedností byl podporován, žáci prezentovali své názory a zkušenosti při plnění zadaných úkolů.

Hodnocení žáků bylo vždy řádně zdůvodněné a mělo většinou motivační charakter. Výuka měla ve sledovaných hodinách činnostní charakter, chybělo však využití zpětného projektoru, kterým by došlo k zefektivnění výuky. Vyučující má ke dni inspekce dostatečný počet známek pro objektivní hodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola zjišťování výsledků vzdělávání neprovádí.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako dobré.

SOUČÁSTI ŠKOLY – MATEŘSKÁ ŠKOLA

Výchovně-vzdělávací program

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Vedení kontrolované povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání. Informační systém pro rodiče využívá rozmanité formy: každodenní kontakty, informace na nástěnkách, organizování besídek pro rodiče dětí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Ve výchovně-vzdělávací práci učitelek se pozitivně promítala jejich odborná a pedagogická způsobilost pro oblast předškolní pedagogiky a dlouholetá pedagogická praxe.

Organizace předškolního vzdělávání vycházela ze Školního vzdělávacího programu, který nese název „*Je nám spolu dobře*“. Učitelky připravily dětem podnětné prostředí pro naplňování vzdělávacích cílů jak při spontánních, tak i při řízených aktivitách. Organizace řízených a spontánních činností byla většinou realizována tradičním způsobem, kdy jednotlivé organizační celky byly vázány na režimové uspořádání dne. Při hrách se děti samy rozhodovaly jaké hry a činnosti si zvolí. Využívaly konstruktivní stavebnice, hrály hry na počítači a společenské hry. Při těchto činnostech se učily dodržovat společenská pravidla, vzájemnou toleranci a ohleduplnost. Učitelky vedly děti ke zdvořilostním návykům. Nabízely dětem výtvarné a pracovní činnosti, a tak podporovaly rozvoj myšlení, fantazie a tvořivost dětí. Nabídky byly v souladu s připraveným programem. Řízené činnosti byly uplatňovány jak individuální a skupinovou formou v průběhu her, tak tradičně s celou skupinou. Řízené činnosti ještě převažovaly nad spontánními. Bylo použito převážně obvyklých forem práce, prožitkové učení bylo zastoupeno v menší míře. Příkladná pozornost byla věnována pohybovým aktivitám. Učitelky promyšleně zařazovaly cvičení, kde si děti upevňovaly

a rozvíjely dovednosti v oblasti jemné a hrubé motoriky. Celý proces předškolního vzdělávání byl založen na motivaci. Ve všech případech učitelky dbaly na souvislý řečový projev dětí. Cílená podpora řečové aktivity dětí přispívala ke zkvalitňování komunikace a tím i pozitivně ovlivňovala jejich sociální vztahy. Spontánní a řízené činnosti byly motivující a podnětné.

Průběh spontánních výchovně-vzdělávacích činností je velmi dobrý. Průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností je velmi dobrý.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností

V průběhu výchovně-vzdělávací činnosti učitelky vytvářely výborné podmínky pro pohybový rozvoj dětí. Cíleně byly rozvíjeny sebeobslužné dovednosti, zdvořilostní návyky i pozitivní sociální vztahy dětí.

Při hrách, programově řízených činnostech, ale i při režimových momentech, učitelky podporovaly jejich řečové dovednosti a sebevyjadřování.

Učily děti zacházet s výtvarným, pracovním a přírodním materiálem. Při pracovních, výtvarných a dramatických činnostech děti dokázaly uplatnit fantazii a tvořivost.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávacích činností je velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Mateřská škola připravuje pro děti celou řadu aktivit. Jejich zaměření navazuje na Školní vzdělávací program. Jedná se o divadelní představení, kurs plavání, výlety, besídky pro rodiče dětí, sportovní akce, rozloučení se školáky a další.

K prezentaci své činnosti využívá základní škola vývěsku na obecním úřadu. Čtyřikrát ročně vydává vlastní časopis *Poškolák*, který dostává domů každý žák a je také distribuována do místního podniku a na obecní úřad. Při základní škole pracuje několik zájmových kroužků, bohatá je účast školy na kulturních, společenských a sportovních akcích v obci a blízkých městech. Žáci školy se pravidelně zúčastňují okresních soutěží a olympiád.

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání“

Ředitel školy rozšířil učební plán tím, že zařadil v sedmém ročníku volitelný předmět technické kreslení. Je vyučován učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Navýšená hodina nepřináší nárůst zátěže žáků, ale především pomáhá rozvíjet dovednosti. Užití formy a metody práce byly zaměřeny na podporu činnostního učení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení Základní školy, Chvalkovice, okres Náchod do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2004, vydané MŠMT pod čj. 23 403/2004-21 dne 5. 8. 2004
2. Vzdělávací program Základní škola včetně úprav a doplňků, schválený MŠMT ČR dne 30. 4. 1996 pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996. Úpravy a doplňky schválilo MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998
3. Učební plán pro školní rok 2004/2005 platný v době inspekční činnosti

4. Seznam integrovaných žáků ve školním roce 2004/2005 k 1. září 2004
5. Individuální vzdělávací plány integrovaných žáků ve školním roce 2004/2005
6. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004, projednaná v pedagogické radě dne 31. 8. 2004
7. Doklady o vzdělání všech pedagogických pracovníků ZŠ Chvalkovice v době inspekční činnosti
8. Jmenovací dekret ředitele školy ZŠ Chvalkovice ze dne 17. 12. 2002 vydané obcí Chvalkovice s účinností od 1. 1. 2003
9. Jmenování do funkce zástupce ředitele ZŠ Chvalkovice vydané ředitelem školy ze dne 16. 1. 2003
10. Školní řád ZŠ čj. 32/03, březen 2003, podpis ředitele, razítka
11. Řády všech odborných učeben, podpisy ředitele, razítka
12. Rozvrh hodin tříd a učitelů platný v době inspekční činnosti
13. Třídní výkazy a katalogové listy vedené ve školním roce 2004/2005
14. Třídní knihy vedené ve školních letech 1999/2000 – 2004/2005
15. Záznamy o práci v nepovinném předmětu a zájmovém útvaru vedené ve školním roce 2004/2005
16. Záznamy z jednání pedagogické rady od školního roku 2002/2003
17. Protokoly o komisionálních zkouškách za školní rok 2003/2004
18. Organizační řád školy ZŠ Chvalkovice s platností od 1. 9. 2003
19. Tematické plány učitelů sledovaných předmětů pro školní rok 2004/2005
20. Vzorky sešitů žáků ve sledovaných předmětech, v době inspekce
21. Vzorky žákovských knížek, vedených ve školním roce 2004/2005, v době inspekce
22. Výkaz o mateřské škole ke dni 30. 9. 2004, podpis ředitele, razítka
23. Provozní řád, ze dne 1. 9. 2002, podpis vedoucí učitelky
24. Školní řád odloučeného pracoviště MŠ, ze dne 1. 9. 2002, podpis vedoucí učitelky
25. Vnitřní řád – MŠ Velká Bukovina, ze dne 1. 9. 2002, podpis vedoucí učitelky
26. Školní vzdělávací program pro školní rok 2004/2005
27. Evidence docházky zaměstnanců za školní rok 2004/2005
28. Zápisy z pedagogických rad za školní roky 2003/2004 a 2004/2005
29. Zápisy ze schůzek s rodiči ve školních letech 2003/2004 a 2004/2005
30. Záznamy z hospitační činnosti za školní roky 2003/2004 a 2004/2005
31. Jmenování do funkce vedoucí učitelky s účinností od 1. 1. 2003
32. Dokumentace třídy pro školní rok 2004/2005: přehled docházky dětí, evidenční listy, Přehled výchovné práce, záznamy o dětech, přihlášky a rozhodnutí o zařazení dětí do mateřské školy, zmocnění rodičů k odvádění dětí

ZÁVĚR

Personální podmínky základní školy umožňují vzdělávání žáků v plném rozsahu. Ředitel školy vytváří dobré pracovní podmínky svým zaměstnancům, zabývá se všemi oblastmi řídicí práce. Chybí systematická kontrola výchovně-vzdělávací práce učitelů vedením školy

prostřednictvím hospitační činnosti. Podle potřeb školy je vyučujícím umožněno průběžné vzdělávání na vzdělávacích akcích.

Materiálně-technické podmínky výuky umožňují plnění stanovených vzdělávacích cílů školy. Estetické prostředí tříd vhodně doplňují na prvním stupni relaxační plochy pro odpočinek žáků. Vybavení didaktickou technikou a učebními pomůckami pro výuku je celkově na dobré úrovni, v jejich účelném využívání jsou rezervy.

Organizace vzdělávací činnosti školy je funkční, propracovaný je informační systém a spolupráce s rodiči. Nedostatky byly zjištěny v plnění učebních osnov ve školním roce 2003/2004 a v bezplatném poskytování učebnic žákům.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech v základní škole byl rozdílný, ve skupině společensko-vědních předmětů dosahoval nižších kvalit. Nekvalifikovanost některých učitelů neměla téměř žádný negativní vliv na kvalitu výuky. Naopak svoji úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost všichni vyučující nedokázali uplatnit při výběru a použití vhodných metod výuky a forem práce. Mnohdy chyběla názornost, didaktická technika byla využita jen ojediněle. Malý prostor byl věnován relaxaci žáků. V mnohých hodinách chyběla výraznější informace o stanovených cílech hodiny, motivace byla většinou opomíjena.

Interakce a komunikace byla ve většině sledovaných předmětů na velmi dobré úrovni, v některých převažoval slovní projev učitele. Při individuálním zkoušení bylo hodnocení prováděno většinou bez bližšího vysvětlení kladů či nedostatků odpovědí. Závěrečnému shrnutí učiva, hodnocení výkonu žáků a naplnění cíle hodin učitelé nevěnovali dostatečnou pozornost.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelek mateřské školy tvoří potřebné předpoklady pro práci v předškolním zařízení.

Prostorové podmínky a celkové materiální vybavení mateřské školy umožňuje realizaci vzdělávacího programu.

Plánování a přípravy vzdělávací činnosti v mateřské škole mají velmi dobrou úroveň. Způsob organizace sledovaných činností, zvolené metody a formy práce odpovídaly věkovým zvláštnostem dětí. V průběhu sledovaných činností převládaly ještě frontální metody nad skupinovými. Motivace, taktní hodnocení a vstřícný přístup učitelek k dětem vytvářely v mateřské škole pohodovou atmosféru. Interakce a komunikace je na velmi dobré úrovni. Mateřská škola vytváří velmi dobré podmínky pro spolupráci s rodiči a veřejností.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Baštář
Člen týmu	Mgr. Radomíra Bartošová
Člen týmu	Mgr. Martin Fiala
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Kadlec
Člen týmu	Mgr. Jana Vizdalová

V Náchodě dne 19. listopadu 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. 12. 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jiří Kraus

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Mgr. Pavel Baštář, ČŠI, Raisova 1816, 547 01 Náchod. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-12-22	i3-1040/04-5073
Zřizovatel	2004-12-22	i3-1040/04-5073

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.